
KULTURA BEZ BARIER

Półmisek – talerz

Porcelanowy talerz ozdobiony naszkliwnie motywem tzw. żółtego lwa (faktycznie prążkowanego tygrysa). Po lewej stronie kompozycji zwierzę wygina się dookoła pędu bambusa, a po prawej rośnie fantazyjne drzewo śliwy o powyginanych gałęziach.

Na spodzie talerz oznaczono błękitnymi skrzyżowanymi mieczami malowanymi naszkliwnie, nie jak na większości porcelany miśnieńskiej – podszkliwnie. Znajduje się tam także tzw. numer Johanneum N= 8 W. Znaki te wiążą talerz ze słynną aferą Hoyma i Lemaire'a.

W 1729 roku dyrektor manufaktury w Miśni Carl Heinrich von Hoym oraz francuski handlarz Rodolphe Lemaire zawarli z królem Augustem II Mocnym kontrakt, zgodnie z którym mieli wprowadzić na rynek francuski naczynia miśnieńskie. Wybrali jednak bardziej intratne przedsięwzięcie – produkowanych kopii naczyń dalekowschodnich nie oznaczali zgodnie z królewskim zarządzeniem podszkliwnym kobaltem, ale farbą naszkliwną możliwą do usunięcia za pomocą kwasu. Sprzedawano je na rynku francuskim jako oryginały japońskie, oczywiście za dużo wyższą cenę. Kiedy sprawa wyszła na jaw, Hoyma aresztowano, a Lemaire'a wydalono poza granice Saksonii. Z domu dyrektora fabryki zarekwirowano dużą liczbę naczyń i przewieziono je do pałacu Japońskiego. Oznaczono je tam szlifowanym numerem, takim jaki widnieje na odwrociu talerza wilanowskiego N= 8 W. Cała sprawa zadziałała jednak na korzyść wytwórni – porcelana miśnieńska okazała się tak dobrej jakości, że nawet najwięksi znawcy pomylili ją z oryginałami dalekowschodnimi. Później słynny wzór dalej produkowano. Zarezerwowany był dla samego króla, nikt inny nie miał prawa zamawiać go z fabryki. Tylko kilkakrotnie August III podarował elementy serwisu w dowód za zasługi czy szczególne oddanie – taki gest był traktowany jako ogromny zaszczyt. Dostało go tylko kilka osób, między nimi Jan Aleksander Lipski, biskup

---

KULTURA BEZ BARIER

krakowski, który koronował Augusta II, oraz ambasador angielski w Wiedniu Thomas Lord Robinson.

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Tytuł przedsięwzięcia grantowego: ***Usunięcie barier komunikacyjnych na wystawie „Fascynacje kolekcjonerskie Potockich” celem poprawy dostępności w obszarze rozumienia i czucia***

Numer: **KBB 106**